

Pelastustoimen tilinpäätös 2023

Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta 13.3.2024

Sisällysluettelo

Pelastustoimen tilinpäätös 2023	1
1 Lyhennetty toimintakertomus	2
1.1 Pelastusjohtajan katsaus	2
1.2 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.3 Olennaiset muutokset toimialan toiminnassa ja taloudessa	3
1.4 Toimialan henkilöstö	3
1.5 Arvio toimialan todennäköisestä tulevasta kehityksestä	4
1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimialan toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	5
2 Talousarvion toteutuminen	5
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	5
2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	7
2.2.1 Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta	9
2.2.2 Pelastustoimen johto	10
2.2.3 Pelastustoiminta	10
2.2.4 Riskienhallinta	11
2.2.5 Ensihoito	13
2.2.6 Investoinnit	13

1 Lyhennetty toimintakertomus

1.1 Pelastusjohtajan katsaus

Pelastustoimi siirtyi hyvinvointialueille vuonna 2023 sosiaali- ja terveystoimen tapaan. Tavoitteena oli turvallinen siirtymä, joka takaisi palvelujen saumattoman jatkuvuuden ja parantaisi niiden saatavuutta ja laatua. Pelastustoimi on toiminut alueellisena toimijana jo vuodesta 2004, joten tästä syystä pelastustoimen ei tarvinnut yhdenmukaistaa eri kuntien pelastuslaitokset ja sen myötä rakentaa uutta, kuten sosiaali ja terveystoimessa tehtiin. Pelastuslaitos siirtyi Turvallisuusverkkoon (TUVE) syksyllä 2022, jotta siirtymä ei aiheuttaisi lisähaasteita vuoden 2023 alkuun. Alkuvuoden suurimmat haasteet kohdistuivatkin siihen, miten hyvinvointialueen ulkoistettu palkanmaksu ja muut tukitoimenpiteet toimisivat toimintavuoden alussa. Aloitukset sujui kuitenkin hyvin, ja ensimmäisen toimintavuoden aikana onkin keskitytty pelastustoimen palvelutasopäätöksen tekemiseen sekä uuden, koko hyvinvointialueelle palvelujaan tuottavan valmius- ja turvallisuusyksikön toiminnan käynnistämiseen ja henkilöstön rekrytointiin. Koska pelastuslaitoksen toiminta oli jo lähes kahdenkymmenen vuoden aikana suurelta osin vakiintunut, pystyimme suhteellisen hyvin laatimaan talousarviota vuodelle 2023, sillä toiminnassamme ei ollut kovinkaan suuria kysymysmerkkejä.

Toiminnalliset saavutukset ja haasteet

Integrointi sosiaali- ja terveyspalveluiden kanssa: Vuonna 2023 selvitimme kahta erilaista tehtävien integroimisprojektia, turvapuhelinten hälytysten vastaanottamista pelastuslaitoksen tilannekeskukseen, sekä sotien autojen hankintojen, huoltojen sekä muun teknisen palvelun koordinoinnin siirtämistä pelastuslaitokselle. Turvapuhelinten kilpailutuksen perusteella kävi ilmi, että tarjoajien hinnoittelun perusteella olisi ollut kalliimpaa vastaanottaa turvapuhelinhälytykset pelastuslaitoksen tilannekeskuksessa, kuin tarjoajan omassa hälytyskeskuksessa, joten tämä integraatioprojekti kaatui. Sotien autojen koordinoinnin siirrosta pelastuslaitoksen vastuulle on kuitenkin tehty päätös, ja toimintaa on jo aloitettu.

Henkilöstön saatavuus: Pelastustoimessa henkilöstöpula on tosiasia. Vuoteen 2030 mennessä tarvittaisiin koko maahan noin 2300 uutta pelastajaa, joista noin 200 ruotsinkielisiä. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella on kuitenkin hyvä maine, joten olemme vielä saaneet tarpeeksi hakijoita, ja näin kaikki pelastajien virat on saatu täytettyä. Tilanne alalla on kuitenkin huolestuttava. Ensihoitoon ja päällystään on kuitenkin edelleen ollut hyvin hakijoita.

Vuoden 2023 aikana toteutuneet lakimuutokset, ovat ensisijaisesti vaikuttaneet palvelutasopäätöksen laatimiseen ja erityisesti palvelutasopäätöksen hyväksymiseen. Aikaisemmin pelastuslaitos laati palvelutasopäätöksen ja pyysi siihen lausuntoja kunnilta. Varsinainen päätös kuitenkin tehtiin Aluepelastuslautakunnassa. Uuden lainsäädännön mukaan palvelutasopäätös hyväksytään Hyvinvointialueen aluevaltuustossa. Tämä asetti palvelutasopäätöksen laadinnalle entistä tiukemman aikataulun, ja lausuntoja pyydettiin ainoastaan hyvinvointialueen muilta lautakunnilta. Lopullinen versio palvelutasopäätöksestä hyväksyttiin aluevaltuustossa. Tällainen laaja käsittely hyvinvointialueen eri päätöksentekojen välillä on sikäli hyvä, että se antaa kaikille päätöksentekijöille hyvän kuvan siitä, mitä palvelutasopäätös on, ja mihin sen hyväksynnällä sitoudutaan.

1.2 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Siirtyminen hyvinvointialueelle on tuonut mukanaan useita hallinnollisia muutoksia pelastustoi-
meen. Yksi merkittävimmistä muutoksista on ollut Varautuminen ja turvallisuus -lautakunnan
perustaminen. Tämä uusi lautakunta on vastuussa alueellisen varautumisen ja turvallisuuden
strategisesta suunnittelusta ja ohjauksesta, mikä kattaa niin pelastustoimen, ensihoidon kuin
muidenkin turvallisuuteen liittyvien palveluiden järjestämisen.

Tämä muutos on edellyttänyt uudenlaista yhteistyötä ja koordinaatiota eri toimijoiden välillä,
mutta samalla se on tarjonnut mahdollisuuden yhdenmukaistaa ja tehostaa pelastustoimen toi-
mintaa koko hyvinvointialueen alueella. Siirtyminen on myös mahdollistanut paremman resurs-
sien kohdentamisen ja riskienhallinnan, ja se on vahvistanut alueellista valmiutta vastata erilai-
siin häiriötilanteisiin ja onnettomuuksiin.

Vuoden aikana on tehty myös merkittävää työtä pelastustoimen toimintakulttuurin kehittä-
miseksi uudessa hallinnollisessa ympäristössä. On panostettu henkilöstön koulutukseen ja
osaamisen kehittämiseen, jotta voidaan varmistaa korkeatasoinen palvelukyky ja valmius vas-
tata tulevaisuuden haasteisiin.

1.3 Olennaiset muutokset toimialan toiminnassa ja taloudessa

Vuosi 2023 merkitsi pelastustoimelle toimimista uudessa toimintaympäristössä. Toiminta uu-
dessa organisaatiossa on haastanut, mutta samalla luonut uusia mahdollisuuksia. Yleinen kus-
tannusten nousu on kuitenkin vaikuttanut suoraan pelastustoimen toimintaedellytyksiin.

Kasvavien kustannusten rinnalla pelastustoimi on kuitenkin tunnistanut henkilöstön työhyvin-
voinnin merkityksen. On ymmärretty, että aktiivinen panostus työhyvinvointiin houkuttelee uu-
sia osaajia ja lisää olemassa olevan henkilöstön pitovoimaa. Tämä on tarkoittanut investointeja
työympäristön parantamiseen, koulutusmahdollisuuksien lisäämiseen, sekä työn ja vapaa-ajan
tasapainon tukemiseen. Näillä toimenpiteillä on pyritty luomaan houkutteleva ja kannustava työ-
ympäristö, joka tukee henkilöstön ammatillista kehitystä ja henkilökohtaista hyvinvointia.

Näiden muutosten myötä pelastustoimen toimiala on pyrkinyt varmistamaan, että se voi jatkos-
sakin tarjota korkeatasoisia palveluita ja suojella yhteisöä tehokkaasti. Panostus henkilöstön
työhyvinvointiin on nähty strategisena investointina, joka ei ainoastaan edistä työntekijöiden
pysyvyyttä ja houkuttele uusia kykyjä, vaan myös parantaa palvelun laatua ja vastuullisuutta.

Vuosi 2023 on osoittanut, että pelastustoimen toimialan kyky mukautua muuttuviin taloudellisiin
ja toiminnallisiin olosuhteisiin on kriittinen. Siirtyminen hyvinvointialueelle ja vastaavat muutok-
set ovat vaatineet joustavuutta ja innovatiivisuutta, mutta ovat myös tarjonneet mahdollisuuksia
uudistaa ja parantaa toimintaa. Tulevaisuudessa pelastustoimen on jatkettava näiden haastei-
den kohtaamista, keskittyen samalla henkilöstön työhyvinvointiin ja palveluiden jatkuvaan ke-
hittämiseen.

1.4 Toimialan henkilöstö

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella työskentelee noin 270 ammattilaista. Henkilöstö sijoittuu
vastuualueille seuraavasti: pelastustoimen johto 11 hlö, pelastustoiminta 188 hlö, riskienhal-
linta 12 hlö ja ensihoito 64 hlö.

Pelastuslaitoksella on käytössä useita ei työaikamalleja. Nk. päivähenkilöstöön kuuluvat pelastustoimen johdon ja riskienhallinnan henkilökunta, joiden työaika on toimistotyöaika. Pelastustoiminnan henkilöstöstä suurin osa, eli palomiehet, tekevät AVIn poikkeusluvan mukaista työaikaa, 24 h työvuoro ja 3 vuorokautta vapaata, ja viikkotyöaika on 42 h. Tämä sama työaikajärjestely on myös ensihoitajilla, lisäksi osa tekee työtä 12 h työvuoroissa. Palomestareilla on myös AVIn poikkeusluvan alainen työaika, joka on 40 h/viikko, jossa päivystysvuorot tehdään 24 h mittaisina. Kalustohuolto toimii yleistyöajassa ja tilannekeskus keskeytymättömässä kolmivuorossa.

Pelastustoimen henkilöstö koostuu seuraavista nimikkeistä:

Pelastusjohtaja

Pelastustoimen johdon vastuualue: hallintopäällikkö, valmiuspäällikkö, valmiusasiantuntija, toimistosihteeri, ICT-asiantuntija, toimintakykykoordinaattori

Pelastustoiminnan vastuualue: pelastuspäällikkö, palopäällikkö, palomestari, viestimestari, tilannekeskuspäivystäjä, kalustomestari, kalustohoitaja, palo esimies, ylipalomies, palomies
Sivutoiminen palokunta: sammutusmiesharjoittelija, nuorempi sammutusmies, sammutusmies, vanhempi sammutusmies, yksikön johtaja

Riskienhallinnan vastuualue: riskienhallintapäällikkö, paloinsinööri, palotarkastaja

Ensihoidon vastuualue: ensihoitopäällikkö, ensihoitomestari, ensihoitoesimies, ensihoitaja.

Henkilöstön saatavuuden heikkeneminen on näkynyt jo muutaman vuoden ajan rekrytoinneissa. Tähän asti kaikki avoimet paikat on saatu kuitenkin täytettyä, mutta hakemusten selvä väheneminen on nähtävissä. Erityisesti palomiesten saatavuudessa on valtakunnallisesti suuria haasteita, koska koulutusmäärät eivät riitä korvaamaan alalta poistumista. Ensihoidon puolella hakemusten määrä on pudonnut, mutta hakijoita on silti riittänyt hyvin. Itä-uudenmaan pelastuslaitos nähdään hyvänä työpaikkana.

Kesällä 2023 toteutettiin Kevan kyselytyökalulla hyvinvointialueen ensimmäinen työhyvinvointikysely. Kyselyyn vastasi pelastuslaitokselta 73 / 275 henkilöstöstä, eli n. 27 %. Vastaajista n. 87 % suosittelisi Itä-Uudenmaan pelastuslaitosta työpaikkana. Uusi organisaatio on vielä hake-massa paikkaansa, ja kyselyn mukaan n. 65 % vastaajista kokevat olevansa osa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen organisaatiokulttuuria ja n. 69 % oli tyytyväinen koko organisaation johtamistapaan.

1.5 Arvio toimialan todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Valtiovalta haluaa hyvinvointialueuudistuksessa ottaa myös pelastustoimen tiivimpään ohjaukseen. Haastetta tässä lisää epävarmuus ohjauksen kautta tulleiden lisätehtävien rahoitus hyvinvointialueiden yleiskatteellisessa rahoituksessa.

Pelastustoimen rooli varautumisessa tulee korostumaan, ja varautuminen kriiseihin ja niiden edellyttämä suorituskyvyn tuottaminen tulee vaatimaan ponnisteluja, niin henkilöstön mitoituksen, kuin myös suorituskykyjen rahoituksen osalta. Yksi selkeä kehittämistoimenpide on perustaa rauniopelastuksen suorituskyky Itä-Uudenmaan pelastuslaitokselle. Tähän pyritään ensisijaisesti EU-rahoituksella, mutta mikäli sitä ei meille myönnetä, joudutaan se perustamaan hyvinvointialueen kustannuksella.

Vihreä siirtymä asettaa myös pelastustoimen ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen uusien haasteiden ääreen. Toisaalta pelastustoimen tulee vastata uusiin onnettomuuksiin. Näitä ovat

esim. sähköautojen ja muiden ladattavien kulkuneuvojen palot, ja erityisesti näiden palojen ennaltaehkäisy ja vahinkojen minimoiminen. Uutena haasteena vihreässä siirtymässä on myös uusiutuvien polttoaineiden torjunta, mikäli ne pääsevät vesistöön, erityisesti mereen. Tällä hetkellä on vasta saatu ensimmäisiä tutkimustuloksia siitä, minkä tyyppisellä kalustolla eri uusiutuvien polttoaineiden jakeita voidaan kerätä vesistöistä.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toimialan toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät pelastustoimen toiminnan kehityksessä muodostuvat rekrytointihaasteista, sekä rahoituksesta.

Suorituskykyisen pelastustoimen ylläpito vaatii jatkuvia kalustoinvestointeja. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksella on edelleen yli 30 vuotta vanhoja pelastusajoneuvoja hälytyskäytössä. Tästä syystä epävarmuus lainanottovaltuuksien suhteen, ja sitä kautta hyväksytyjen investointien toteutumiseen, on pelastustoimelle riski.

Rahoituksen riittävyys on suuri riski hyvinvointialueen pelastustoimessa. Rahoitus ei välttämättä vastaa toiminnan todellisia tarpeita.

Näiden tekijöiden huomioon ottaminen ja niihin varautuminen on välttämätöntä, jotta pelastustoimen laatu, saatavuus ja taloudellinen kestävyys voidaan turvata tulevaisuudessa. Lisäksi tarvitaan jatkuvaa yhteistyötä ja innovatiivisia ratkaisuja alan haasteiden voittamiseksi.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Itä-Uudenmaan hyvinvointialuevaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2023 on hyväksytty osana talousarviota 2023 ja taloussuunnitelmaa 2023 – 2025 aluevaltuuston kokouksessa 13.12.2022.

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023	Toteuma 1-12/2023
Palvelut			
Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden laadukas integrointi	Jokaisessa ”työyksikössä” nostetaan esiin ja kehitetään uusi konkreettinen palvelujen integraatioprosessi	Prosessit luotu ja toiminnassa	Palveluiden tuottamista yhteistyössä on tunnistettu ja valmisteltu. Leasingautot ovat siirtyneet pelastuslaitoksen teknisen yksikön koordinoitaviksi, ja turvapuheluiden vastaanottamista pelastuslaitoksen tilannekeskuksessa selvitettiin. Selvityksen perusteella niin ei kuitenkaan tehty, koska puhelujen vastaanottaminen pelastuslaitoksen tilannekeskuksessa olisi ollut kalliimpaa kuin tarjoajan omassa keskuksessa Valmius- ja

			varautumisasioissa valmius ja turvallisuusyksikköön on rekrytoitu sote-taustainen asiantuntija, ja soten valmiussuunnitelma on tehty vuonna 2023.
Ensihoidon saavutettavuusajat ovat HUS palvelutasopäätöksen mukaiset	Toteutuneet saavutettavuusajat	Kohteet saavutettu 80 % vaatimusten mukaisesti	Kohteet saavutettu 90 % vaatimusten mukaisesti, eli toteuma yli tavoitteen.
Riskiasumisen tunnistamista kehitetään edelleen yhdessä sosiaalitoimen kanssa	Ilmoitusten määrä	Vertailussa vuoden 2022 taso	Ilmoitusten määrä 2023 on 87 kpl. Ilmoitusten määrä vuonna 2022 oli 81 kpl. Riskialttiita kohteita tunnistetaan ottamalla mukaan etsivän työn osioita. Valvontaa tehdään moniviranomaisyhteistyönä.

Sitova tavoite	Tavoitteen mittari	Tavoitetaso 2023	Toteuma 1-9/2023
Henkilöstö			
Työhyvinvointikysely tehdään	Toteutetaan koko henkilöstölle työhyvinvointikysely	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohjeistus	Toteutettu kesällä 2023. Tulokset on käsitelty ohjeistuksen mukaisesti.
Kartoitetaan ja tasapainotetaan henkilöstöressurssit palvelutarpeen mukaan	Määritellään / seurataan työnkuormittavuutta ja henkilöstömitoitusta yksiköittäin	Saavuttaa lainsäätämä henkilömitoitus sekä tasapainottaa kuormittavuutta	Keskitetystä sosiaalipalveluista on tuotu palveluita kentälle jalkautumisen muodossa. Henkilöstösuunnitelma on tarkistettu ja päivitetty.
Hyvinvointialueella on työntekijöihinsä pitovoimaa ja henkilöstö voi hyvin	Lähtövaihtuvuus	Alle 10 %	Veto- ja pitovoiman kehittämiseksi on käyty työnantajan ja pääsopijajärjestöjen väliset paikallisneuvottelut ja sovittu paikallisesti. Toimenpiteet on sisällytetty vuoden 2024 talousarvioon ja niiden toteuttaminen käynnistyy tuottavuusohjelman toimenpiteiden yhteydessä. Tietoa lähtövaihtuvuudesta ei ole vielä saatavilla.
Päällikötasolta ylöspäin henkilöstö on 80 % osallistunut varautumisen harjoitukseen tai koulutukseen	Toteutuneet koulutukset/harjoitukset	Tavoite 80% toteutunut	Vuoden 2023 aikana Soten varautumisen organisointia on kartoitettu tavoitteena syvempi yhteistyö pelastustoimen johdolla. Vuoden aikana on järjestetty kaksi Teams-koulutusta varautumisesta sekä koulutettu niin HVA-johtoryhmää, sote-johtoryhmää, että pelan-johtoryhmää.

			Toteutuma koulutusten suhteen oli 89 %, eli tavoite ylitettiin.
--	--	--	---

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Vuoden 2023 hyvinvointialueuudistuksen myötä Myrskylän ja Pukkilan siirtyminen Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymästä HUS:n alueelle on ollut yksi muutos, joka on vaikuttanut pelastuslaitoksen talouteen. Tämä siirto ei toiminnallisesti tuonut suuria muutoksia pelastuslaitoksen toimintaan, sillä molemmat kunnat ovat jo aiemmin kuuluneet pelastuslaitoksen toiminta-alueeseen. Siirron myötä Askolaan perustettiin uusi 24 tunnin ensihoidon yksikkö, parantaen alueen ensihoidon saavutettavuutta.

Pelastuslaitoksen toimialaa johtaa pelastusjohtaja, ja toiminta jakautuu neljään päävastuualueeseen: pelastustoimen johto, pelastustoiminta, riskienhallinta ja ensihoito. Kunkin vastuualueen päällikkö vastaa oman sektorinsa taloudesta ja toiminnasta, mikä on keskeistä määrärahojen ja tuloarvioiden seurannassa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä tapahtuneet muutokset ovat vaikuttaneet pelastuslaitoksen talousarvion suunnitteluun ja toteutumiseen. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumista on seurattu tarkasti, jotta voidaan varmistaa, että pelastuslaitos kykenee ylläpitämään ja kehittämään palveluitaan tehokkaasti uudessa hallinnollisessa ympäristössä.

Tilinpäätös 2023 (ulkoiset + sisäiset erät)

Pelastustoimi Räddningsväsendet 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Talousarvio-muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 684	0	6 684	6 575	-110	-2 %
Myyntituotot - Försäljninginkomster	5 238	0	5 238	5 274	37	1 %
Maksutuotot - Avgiftsinkomster	103	0	103	128	25	25 %
Tuet ja avustukset - Stöd och bidrag	1 310	0	1 310	1 173	-137	-10 %
Muut tuotot - Övriga verksamhetsinkomster	34	0	34	0	-34	-100 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-18 826	-738	-19 564	-18 530	1 034	-5 %
Henkilöstökulut - Personalutgifter	-12 403	-545	-12 948	-12 702	245	-2 %
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-2 127	-125	-2 252	-1 936	316	-14 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-773	0	-773	-687	85	-11 %
Avustukset - Bidrag	0	0	0	0	0	0 %
Muut toimintakulut - Övriga verksamhetsutgifter	-3 524	-68	-3 592	-3 205	387	-11 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-12 142	-738	-12 880	-11 955	925	-7 %

Pelastustoimen johto Räddningsväsendets ledning 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Talousarvio-muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	45	0	45	171	126	280 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 229	-83	-1 313	-961	351	-27 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 184	-83	-1 268	-790	477	-38 %

Pelastustoiminta Räddningsverksamhet 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Talousarvio-muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	153	0	153	128	-25	-16 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-10 301	-455	-10 756	-10 286	470	-4 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 148	-455	-10 603	-10 158	446	-4 %

Riskien hallinta Riskhantering 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Talousarvio-muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	110	0	110	90	-20	-18 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-1 213	-14	-1 227	-1 130	97	-8 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 102	-14	-1 116	-1 040	77	-7 %

Ensihoitopalvelut Akutvård 1 000 €	Talousarvio Budget 2023	Talousarvio-muutokset Ändringar i budgeten	Muutettu talousarvio Ändrad budget	Toteuma Utfall	Poikkeama Avvikelse	Poikkeama % Avvikelse %
Toimintatuotot - Verksamhetsintäkter	6 376	0	6 376	6 185	-191	-3 %
Toimintakulut - Verksamhetskostnader	-6 084	-185	-6 269	-6 153	115	-2 %
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	292	-185	107	32	-75	-70 %

Pelastuslaitoksen vastuulaueiden talousarviot käyttäytyvät eri lailla suhteessa toisiinsa. Ensihoito tuottaa palveluita HUSn toimeksiannosta ja toiminnan maksaa HUS suoraan pelastuslaitokselle. Näin ollen ensihoidon vastualueen tulos tulee olla tilinpäätöksessä nolla. Muun pelastuslaitoksen toiminnan nettokulut rahoittaa hyvinvointialue.

Pelastuslaitos jäi toimintatuottojen osalta alle talousarviomäärärahan. Toteuma oli 98 %.

Toimintakulujen osalta talousarvio alittui n. 5 %lla. Kokonaisuutena pelastuslaitoksen toimintakate alittui 7 %lla, joka on n. 925.000 €.

Henkilöstökulut ovat suurin yksittäinen erä pelastuslaitoksella, ja siinä budjetointi onnistui hyvin. Säästöä syntyi n. 2 % budjettiin verrattuna. Budjetoinnin seuranta vaikeutti loppuvuoteen asti eläkemaksujen tasausmaksun puuttuminen pelastuslaitoksen talousarviosta. Sijaisten käyttö lisäsi henkilöstökuluja, mutta toisaalta joitain tehtäviä ei täytetty heti vuoden alusta, ja näin säästö kompensoitui loppusummaan. Toinen iso erä pelastuslaitoksen kuluissa on kiinteistöjen vuokrat. Ne kirjataan kiinteistötoimen kirjanpitoon ja siirretään tilinpäätöksessä pelastustoimelle nk. sisäisinä erinä. Budjetissa ne kuitenkin olivat vielä virheellisesti 2023 pelastustoimella ulkoisina kuluina, ja näin talouden seuranta oli siltä osin hieman sekavaa. Toimintaa on pyritty toteuttamaan säästöjen ja tarkan seurannan kautta. Siinä on onnistuttu vuoden 2023 aikana.

2.2.1 Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta

Pelastustoimelle perustettiin oma 11 jäseninen lautakunta, Varautuminen ja turvallisuus -lautakunta, ja se toimii alan monijäsenisenä toimieliimenä ja pelastustoimen pelastusviranomaisena.

Lautakunta kokoontui 8 kertaa vuonna 2023, joita 2 kokousta pidettiin TEAMS-kokouksina.

Lautakunnan tärkeimpiä päätöksiä olivat öljyntorjuntaveneen hankinta, ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja talousarvion 2024 käsittely lautakuntatasolla. Lautakunnalle annettiin myös säännöllisesti tilannekatsaus turvallisuustilanteesta.

Lautakunnan määrärahat eivät ole pelastustoimen talousarviossa, vaan ne kuuluvat demokraatiapalveluiden alle HVAn hallintoon.

2.2.2 Pelastustoimen johto

Pelastustoimen johdon vastuualueella ovat pelastuslaitoksen yhteiset toiminnot, kuten pelastuslaitossidonnaiset ICT-toiminnot, toimistopalvelut ja työterveyshuoltoon, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät palvelut, pelastuslaitostasoinen talous-, henkilöstö- ja yleishallinto sekä toimintakykykoordinaattorin palvelut. Näissä tehdään yhteistyötä HPK Palvelut Oy:n, työterveyspalveluita tuottaman Työterveys Mehiläinen Oy:n ja hyvinvointialueen konsernipalveluiden kanssa.

Toiminta hyvinvointialueen osana on käynnistynyt hyvin. Yhteistyön rajapintoja on löydetty ja yhteistyötä tehdään muiden hyvinvointialueen toimialojen kanssa.

Pelastuslaitos aloitti Turvallisuusverkon käyttöönottoa 2022 ja projekti saatiin vietyä loppuun 2023 aikana.

Vastuualueella toimii myös uusi Varautumisen ja turvallisuuden yksikkö, jota johtaa valmiuspäällikkö, ja yksikkö koordinoi koko hyvinvointialueen varautumista ja turvallisuutta. Yksikön käynnistäminen tapahtui vuoden 2023 aikana.

Yksikkö tuki koko hyvinvointialueen työntekijöitä ja johtoa turvallisuuden ja valmiussuunnittelun kokonaisuuksissa sekä järjesti näihin liittyviä harjoituksia ja koulutuksia sekä tuki osaltaan työyhteisöä arkipäivän turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Yksikössä työskenteli vuonna 2023 vakituisesti valmiuspäällikkö ja kaksi valmiusasiantuntijaa. Lisäksi varautumis- ja turvallisuustyötä oman työnsä ohella tekivät hoitotyön johtaja, sosiaalityön johtaja, johtava lääkäri, sosiaali- ja kriisipäivystyksen esihenkilö sekä johtava lakimies.

Vuoden 2023 aikana yksikkö laati hyvinvointialueelle valmiussuunnitelman yleisen osan sekä sosiaali- ja terveystoimen toimialakohtaisen valmiussuunnitelman. Suunnitelmia testattiin osaltaan marraskuussa 2023 Etelä-Suomen Aluehallintoviraston järjestämässä kolmipäiväisessä Uusimaa23-harjoituksessa, jonka suunnittelussa valmius- ja turvallisuusyksikkö oli mukana kestästä lähtien.

Hyvinvointialueen varautumiseen liittyvän työn lisäksi valmius- ja turvallisuusyksikkö teki tiivistä yhteistyötä alueen muiden viranomaisten, kuntien ja järjestöjen kanssa. Varautumisen yhteistyörakenteeksi Itä-Uudellemaalle perustettiin alueellinen valmiustoimikunta marraskuussa 2023. Pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksen mukaisesti valmius- ja turvallisuusyksikkö tuki myös Itä-Uudenmaan kuntien varautumistyötä omalla asiantuntijuudellaan ja yhteensovitti toimintaa alueellisesti.

2.2.3 Pelastustoiminta

Pelastustoiminnan palvelut Itä-Uudenmaan alueelle tuotetaan palvelustasopäätöksessä luvattun mukaisesti. 2023 pelastustoiminnan palveluissa ei ollut poikkeamia ja palvelut voitiin tuottaa siis suunnitellusti.

Itä-Uudellamaalla tapahtuneissa tulipaloissa ei menehtynyt ketään vuonna 2023. Pelastustoiminnan tehtäviä oli yhteensä 2492, mikä on noin 225 enemmän kuin edellisvuonna.

Liikenneonnettomuuksiin liittyviä tehtäviä oli 300, mikä on tavanomainen määrä (301 vuonna 2022). Automaattisten palohälyttimien hälytyksiä tarkistettiin 296 kertaa (283 vuonna 2022).

Suurin tehtäväluokka oli jälleen kerran ensivastetehtävät, joita oli 481 kappaletta. Ensivastetointi tarkoittaa sitä, että ensihoidon tehtävälle lähetetään ambulanssin lisäksi nopeimmin paikalle ehtivä paloauto, jossa on erityisesti ensiapuun koulutettua henkilökuntaa.

Maastopaloja oli ennätysellisen paljon erityisesti touko-kesäkuussa, jolloin oli erittäin lämmintä ja maasto kuivaa. Koko vuoden aikana maastopaloja oli yhteensä 115 (92 vuonna 2022). Myös vahingontorjuntatehtäviä oli tuplamäärä edellisvuoteen verrattuna, 340 kappaletta (165 vuonna 2022). Tämä johtuu erityisesti tavanomaista suuremmasta myrskypäivien määrästä, jolloin pelastuslaitos hälytetään muun muassa raivaamaan tielle kaatuneita puita.

Pelastustoiminnan osalta vuosi 2023 oli tehtävien määrän suhteen tavanomainen. Poikkeuksena siis kaksi isompaa maastopaloa minkä seurauksena tulee jatkossa kiinnittää enemmän huomioita vastuualueen jatkuvuuden hallintaan ja pitkäkestoisten tehtävien hoitamisen suunnitteluun. Toiminnaltaan vastuualueen työ eteni suunnitellusti tavoitteiden mukaisesti. Henkilöstöä saatiin hyvin rekrytoitua ja lukuisista uki olleista palomiehen viroista Uudellamaalla huolimatta, onnistuttiin myös pitovoiman suhteen.

Sipoon uusi pelastusasema saatiin käyttöömme ja parantaa pelastustoiminnan toimintavalmiutta Sipoon osalta ja lisää luonnollisesti myös työiihtyvyyttä. Myös päätös Loviisan uudesta pelastusasemasta on pelastustoiminnan vastuualueen näkökulmasta tarpeellinen ja voidaan tulevaisuudessa vastata sitä kautta Loviisan alueen parantuvaan toimintavalmiuteen, että työiihtyvyyteen, unohtamatta puhdas paloasema ajattelumallia mitä nykyisellä asemalla ei voida toteuttaa.

Pelastustoiminnassa investoitiin suunnitelman mukaisesti, koura-yksikkö sekä säiliöauto. Käyttötaloutta rasitti kasi isompaa maastopaloa minkä seuraksena jouduttiin hankkimaan uutta letku- ja armatuurikalustoa.

2.2.4 Riskienhallinta

Riskienhallinnan vastuualueen tuottamia palveluita ovat mm. pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä, palontutkinta, yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja valvontatehtävät.

Turvallisuusviestintää ja -koulutusta ohjaa osaltaan vuosittain laadittava pelastuslain edellyttämä onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma (vastaa pelastuslain mukaista valvontasuunnitelmaa). Suunnittelun perusteena on ollut tavoittaa turvallisuuskoulutuksilla kolme (3) prosenttia toiminta-alueen väestöstä vuosittain.

Turvallisuusviestintää ja -koulutusta on kohdennettu erityisesti päiväkotikäisiin, 8.-luokkalaisiin sekä hoitolaitosten ja vastaavien organisaatioiden henkilökuntaan. Turvallisuusviestintää ja -koulutusta kohdennetaan myös erityistä tarkastelua vaativiin kohteisiin ja/tai niiden lähialueelle. Erityistä tarkastelua vaativat kohteet on määritelty Uudenmaan riskianalyyseissä 2023

Turvallisuuskoulutuksia on toteutettu vuonna 2023 yhteensä 73 kappaletta, ja niissä on koulutettu 4171 ihmistä (4 % alueen asukasmäärästä). Lisäksi muut turvallisuusviestintätapahtumat tavoittivat yhteensä 114624 ihmistä. Näistä tapahtumista merkittävin oli Loviisan asuntomesut.

Pelastuslain mukainen palontutkinta jaetaan kolmeen tasoon (I, II, III). Palontutkinnan II-tason kattavuus oli 17 % kaikista Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tulipalotehtävistä. Palontutkinnan II-tason palontutkintakynnys ylittyi tutkituissa tulipaloissa seuraavasti:

- Omaisuusvahinko (yli 200.000 €) 3 kpl
- Henkilövahinko, loukkaantuminen 1 kpl
- Muu syy, jonka tutkimuksella on pelastusviranomaisen toiminnan kannalta merkitystä 48 kpl

Säännöllistä yhteistyötä tehtiin muiden toimijoiden kanssa onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Säännöllistä ja vakioitunein sekä sovituin menettelyin tehtävää viranomaisyhteistyötä tehdään esimerkiksi poliisin (palontutkinta, yleisötapahtumat, tulipysäkki/ankkuritoiminta), rakennusvalvontaviranomaisten (rakentamisen ohjaus), yhdyskuntasuunnittelun (kaavoitus), ympäristöterveydenhuollon ja sosiaali- ja terveystoimen (paloriski-ilmoitukset ja niihin liittyvä toiminta) sekä Tukesin (kemikaalit) ja ympäristönsuojeluviranomaisen (kemikaalit) kanssa. Yhteistyötä tehdään myös muuten tarpeen mukaan (esim. nuohousvikailmoitukset) erillisten syötteiden perusteella. Asiakaskokonaisuus-mallissa toiminnanharjoittajan (vuonna 2023 toiminta keskitettiin Porvoon kaupungin varhaiskasvatukseen) eri kohteita ja niissä havaittuja asioita käsitellään kokonaisuutena yhteistyössä toiminnanharjoittajan kanssa pelastuslaitoksen tavanomaisten palveluiden lisäksi.

Asumisen turvallisuutta pyritään yhteistyössä edistämään sekä ehkäisemään paloriskiasumista kohdentamalla toimintaa vaikeassa elämäntilanteessa oleville henkilöille. Paloriskiasuntoihin liittyviä ilmoituksia oli vuonna 2023 on 87 kpl. Kaikki ilmoitukset käsiteltiin, joista suurin osa hoidettiin viranomaisyhteistyönä pääsääntöisesti sote-toimialan kanssa. Pelastuslaitos on kuitenkin pyrkinyt vaikuttamaan esim. paloriskiasuntojen valvonnassa ja yhteistyössä turvallisen asumisen vähimmäisvaatimusten täyttymiseen mm. asentamalla kohdekäyntien yhteydessä palovaroittimia. Lisäksi yhteistyössä on ns. jalkauduttu vaikeassa elämäntilanteessa olevien henkilöiden pariin erilaisissa tapahtumissa heidän tavoittamiseksi.

Valvontatehtävät ja niiden toteuttaminen määritellään vuosittain laadittavassa onnettomuuksien ehkäisy-suunnitelmassa (sisältää pelastuslain 79 §:n valvontasuunnitelman). Suunnitelma sisältää myös kemikaaliturvallisuuslain valvontatehtävät. Muuta, ns. epäsäännöllistä valvontaa, suoritetaan erilaisten ilmoitusten yms. perusteella. Pientalojen valvonta perustuu paloturvallisuuden itsearviointimenetelmään siten, että itsearviointi kohdentuu kaikkiin kohteisiin 10 v kierrolla. Kemikaaliturvallisuuslain mukaista valvontaa ja valvototehtäviä suoritetaan määräaikaisen valvonnan yhteydessä sekä erillisten ilmoitusten perusteella.

Valvontatehtävät toteutettiin vuonna 2023 täysimääräisesti OE-suunnitelman mukaisesti. Määräaikaisen valvonnan toteuma oli 100 %. Paloturvallisuuden itsearvioinnin vastausprosentti oli

88 % ja niiden perusteella tehtävien jälkitoimenpiteiden toteuma oli 100 % (vähintään tavoittamisyriyksenä).

2.2.5 Ensihoito

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tuottamien ensihoito- ja ensivastepalveluiden taso ja valmius perustuu Husin hyväksymään ensihoidon palvelutasopäätökseen, jota päivitetään vuosittain. Palvelutasopäätös perustuu Husin laatimaan riskinarvioon, jossa kiireellisyysluokittain on määriteltä alueen väestön tavoitettavuus. Keskeisenä tavoitteena on saavuttaa potilaat eri riskialueilla ensihoidon palvelutasopäätöksen asettamissa määräajoissa.

Pelastuslaitoksen ensihoitoyksiköt ovat ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti sijoitettuna valmiuteen Porvoon, Sipoon, Askolan ja Loviisan pelastusasemille sekä Sipoon Söderkul- lan ja Loviisan Vanhakylän ensihoitoasemille. Ensihoidon palveluverkosta täydennetään Hus Akuutti Ensihoidon hyväksymillä pelastustoimen ensivasteyksiköillä. Myrskylän ja Pukkilan ensihoitopalveluiden tuottaminen siirtyi hyvinvointialueuudistuksen myötä Husin ja Itä-Uuden- maan pelastuslaitoksen vastuulle. Askolassa aloitti vuoden 2023 alusta lähtien uusi hoitotason ympärivuorokautinen ensihoitoyksikkö.

Ensihoidon tehtävissä potilaiden tavoittamisviiveet vuonna 2023 vastasivat saatavilla olevan da- tan mukaan pääosin ensihoidon palvelutasopäätökseen kirjattuja tavoitteita. Ydintaajamien ul- kopolisilla alueilla sekä asutun maaseudun osalta tavoittamisviiveiden tavoiteajat ylittyivät hie- man myös vuonna 2023. Tavoiteaikoihin pääseminen erityisesti asutun maaseudun osalta on Itä-Uudenmaan alueen yhdyskuntarakenteesta johtuen erittäin haasteellista.

Toimintavuoden 2022 aikana ensihoitoyksiköiden kokonaistehtävämäärä oli 12.637 kpl (2022/ 13.163, 2021/13.258, 2020/12.523). Pelastustoimen ensivasteyksiköillä vuonna 2023 oli 423 ensivastetehtävää (2022/439, 2021/589, 2020/422, 2019/650).

Ensihoitopalvelun osaamisen kehittämisen ja ylläpidon osalta päästiin pääosin asetettuihin ta- voitteisiin. Ylläpitokoulutusta toteutettiin Koulumaali-alustalla viidellä vuosittaisella koulutustee- malla. Hoitotason ensihoitajien vuosittaisen hoitovelvoitetentin suoritti hyväksytysti 100 % hen- kilöstöstä, Husin järjestämiin vuosittaisiin täydennyskoulutuksiin osallistui yli 98 % henkilöstöstä ja ALS (Advanced Life Support) -täydennyskoulutuskurssin käyneiden hoitotason ensihoitajien määrä nousi 75 %:iin (tavoite > 80 %).

2.2.6 Investoinnit

Suurimpana toimialaa koskevana investointina vuonna 2023 on Loviisaan rakennettava uusi pelastusasema. Sen päätökset valmistuivat vuonna 2023 ja rakentaminen alkaa keväällä 2024. Sipoossa otettiin käyttöön uusi pelastusasema syksyllä 2023. Sen rakennutti Sipoon kunta, jonka kanssa hyvinvointialue on tehnyt pitkän vuokrasopimuksen.